

Helen Sirp – talent kodus ja võõrsil

Briti juveliiri Dominic Jonesi kätetöona valminud auhind riulil, hulk elevil küllastajaid Londoni tänavatele laiali saadetud ja auga välja teenitud klaas veini nina all: väsinud ja õnnelik Helen Sirp (30) istus paar tundi tüüpilise Londoni pubi laua taga ja rääkis Auri Jürnale moest, Londoni vallutamisest ning tulevikust.

Tekst AURI JÜRNA Fotod LIN LIN GINZBERG, HANNAH LAYCOCK

Mõni aeg tagasi tekitas siinsetes moe- ja disainiringkondades elevust uudis, et rühm noori eesti loojaid noppisid Londoni moenädalal olulise tunnustuse: International Fashion Showcase žürii valis 27 riigi esindaja seast välja just eestlaste "Ministry of Creative Affairs" nimelise väljapaneku ja tunnustas seda Emerging Talent Award 2013 auhinnaga. Žürii esinaine, USA Vogue'i toimetaja Sarah Mower kinnitas, et eestlaste näitus avaldas hindajatele sügavat muljet: "Meid võlus, kuidas kogu tervik peegeldas väga isikupäraselt Eestit ja eesti disainerite loomingut, ning kui palju vaeva oli selle nimel nähtud." Kui enamus International Fashion Showcase'il osalejatest piirdub tavaliselt pelga näitusega toodetest, siis FreshEsti seltskond lähenes asjale laiemalt, unikaalsemalt ja julgemalt.

KREATIIVSE VIBE'IGA EESTI

Rahalist preemiat auhinnaga ei kaasne, küll aga oluline tunnustus moemaailma mõjuvõimsaimatelt nimedelt, laialdane meedia tähelepanu ja mitmeid erialaseid pakkumisi. Lühidalt: hulk avanevaid uksti.

Eesti oli International Fashion Showcase'il, mis loodud selleks, et tuua uusi tuuli ja värsked loojaid Londoni moenädalala publiku ette, esindatud ka eelmisel aastal, eestvedajaks Merilyn Kesküla. Tänavu esindas meie disainereid FreshEst (Disainikeskuse kaubamärk, mis promob eesti disaini väljaspool Eestit), ning Londoni

Saint Martinsi moekooli magistrant Helen Sirp lõi koos nelja kaaslasega (nahakunstnik Kadri Kruus, naisterõivaste looja Kristina Viirpalu, meesterõivaste looja Kristian Steinberg ja puidust prilliraamide autor Karl Annus) suurejoonelise projekti, muinasjutulise raami Loomesajade Ministeeriumist, mis ühendab nende nelja disaineri loomingut ning tutvustab Eesti traditsioonihõngulist innovaatiivsust.

“Ministeeriumi mõte tekkis sellest, et oli vaja leida disainereid ühendavat ja samas Eestit esindavat momenti,” räägib Helen. “Disainerite loomingut uurides tuli välja palju müstilisi aspekte, käsitöölembust, looduslähedust, iidsete mustrite, materjalide ja tehnikate kasutamist. Ja äkki tekkis mõte pöörata see teistpidi ja panna omamoodi vihmavarju-narratiivi alla: tekitada ministeerium, mis fassaadilt range, aga sisult hoopis midagi muud. Kummaline, et kui räägin inimestele Eestist, siis paljud juba teavad, mis ja kus see on, aga osa arvab ikka, et tegu mingi nõukogudeaegse riigiga, kus kõik on hästi kinnine ja vanakoolilik. Aga kui vaadata innovatsiooni tabeleid, oleme ju üsna tipus. See oli üks ajend, et mängida kontrastiga: see, mida inimesed teavad ja tajuvad *versus* see, mis tegelikult on. Minu meelest on Eesti üks lahedamaid, kreatiivse *vibe*ga kohti.”

TALLINN-NEW YORK-LONDON

Helen on sündinud Tallinnas, veetnud lapsepõlve vaheldumisi Nõmmel ja Pärnus ning elas keskkooli ajal koos perega New Yorgis. Ta tõdeb, et võõrsil elamine on tema hilisemaid valikuid tugevalt mõjutanud ning huvi moe vastu võiski eelkõige sealt alguse saada. Ometi on ta rahul, et astus omal ajal juhuse tahtel just EKA kujunduskunsti erialale, mitte moedisaini, kuigi osales moekollektsiooniga kaks korda ka ERKI moeshow'del. Kujunduskunst oli suhteliselt lai eriala, mille alla mahtus ka toote- ja graafiline disaini kogemus. Samal ajal algas koostöö KalaMari ja Baltikaga ning mitmed vaateakende kujundamise tööd. “See, mida ma praegu õpin – narratiivsete keskkondade loomine –, on tegelikult suhteliselt sarnane sellele, mida olen seni teinud, aga lihtsalt teise metoodikaga,” räägib ta.

Pärast magistrikraadi saamist sel suvel plaanib Helen siiski mõneks ajaks Londonisse jääda, kuna erialase töö võimalusi ja potentsiaalseid koostööpartnereid on kirev linn pilgeni täis.

Eesti disainerite väljapanek “Ministry of Creative Affairs” Londoni moenädalal International Fashion Showcase’il.

Aga kas ei ole soovi talenti koju tuua? Helen kinnitab, et plaan Eestis ja eestlastega koostööd teha on olemas, kuid esialgu sobib London elamiseks paremini. Pakkumisi põnevate moeprojektide loovproduksiooniks on saabunud juba nii Eestist kui ka mujalt, kuid London on eriti väärtuslik rikka ja arenenud loometööstuse poolest. Helen tõdeb, et oma sealsete kursusekaaslastega vesteldes on selgunud probleem, mis Eestis aeglaselt juba laheneb, kuid loomeinimeste seas siiski veel aktuaalne: arusaam, et ideed maksavad, ei ole kohale jõudnud. Ideede, teooriate või kontseptsioonide genereerimine, või ka nõustamine kui tegevus, mida ei

saa hästi tundidesse või rahasse panna, ei ole Eestis väärtustatud, aga Londonis on see tööstus ja turuosa juba hästi välja arenenud ning rahastatud.

“Selles ongi vahe: Eestis, nii väikesel territooriumil ja vähese rahvaarvu kohta leidub palju ideid ja tegijaid ja kreaatiivsust, samas on Londonis küll palju konkurentsi ja inimesi, aga kui jala ukse vahele saad, makstakse ka väärlist palka. Ja see on oluline. Ma ei ole kunagi mõelnud, et teen asju selleks, et nii ja nii palju palka saada, ja loodan, et ei hakka kunagi nii mõtlema, aga kunagi võiks tulla aeg, et oma tööga väärliselt ära elada.” ■